

Araştırma :

TAŞ DEVRİNDEN KALAN BİLGİ SAYAR

Michael ODENWALD

Güney İngiltere'deki taştan muazzam bir daire bilim adamlarını yeniden hayrete düşürmüştür. İlk önce onlar "Stonehenge" adını taşıyan bu dev taş sütunlar ve üstlerine konmuş taşların binlerce yıl önceki bir gözlemine ait olması olasılığını düşünmüşlerdi, bugün ise daha kesin biliyorlar ki bu taş bloklar taş devrinden kalma bir bilgisayar, bir computerdir.

Birine Minber Taşı, ötekine de hatta Savaş Taşı adı verilmişti. 4000 yıldan fazla bir zamandanberi üzerlerinde kan akıp durmuştur, kurban olarak feda edilen insanların kanı.

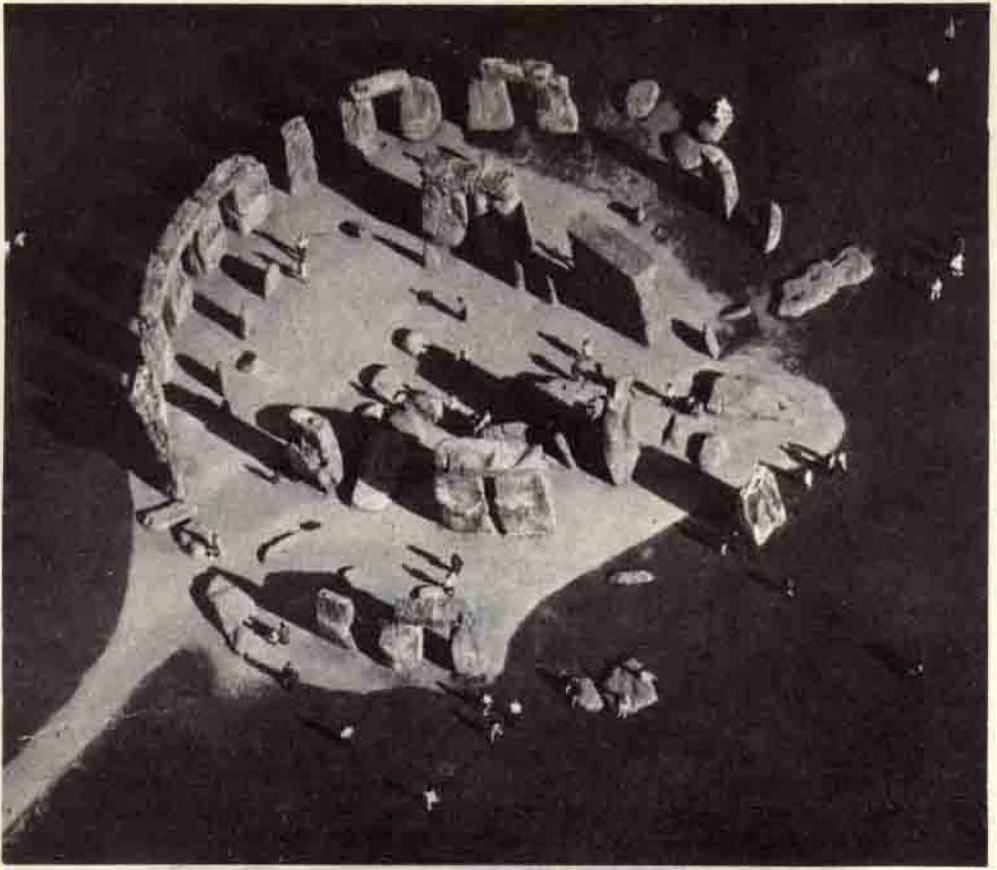
Tabii ki bu taş devlerinin "Stonehenge" de toplanması insanların hayallerini işletmiştir. Hatta ters yönden olsa bile. Zira burası kana boyanmış bir kurban tapınağı değildir.

İngiliz araştırmacısı Stukeley daha 1970 de birçok bin yıllar önce muazzam emeklerle bu yerlere oturtulan bu koca taş blokların mistik olmasından ziyade bilimsel bir anlam taşımasından şüphelenmişti. Stukeley araştırmalarının sonucunda bu tesisin ekseninin, güneşin yaz gündönümü noktasında ufukta görüldüğü noktaya doğru yönelmiş olduğunu buldu.

Bu buluş yüzyıllarca süren ve —şimdilik— sonunu bugünlerde bulan bilimsel bir dedektif öyküsünün başlamasına neden oldu. Bu sansasyonel bir gerçeğin doruk noktası sayılabilir: Stonehenge daha o binlerce yıl önceki Taş Devri zamanında işleyen astronomik bir bilgi sayar hizmetini görüyordu. Bunu, verilerle beslenen bu eski anıtın hesap uzmanının bugünkü bir "meslekdaşı" hesaplayarak meydana çıkardı. Esas olarak tesisin "sayı mekanizmasının" sonradan yapılan rekonstrüksiyonuna göre aslında 120 büyük taştan (Megalit'ten ve aynı zamanda 56 "Aubrey" adı verilen delikten oluştuğu kabul edilmiştir ki bu delikler taşların çevresini geniş bir daire ile sarmaktadırlar.

1960'ların ortasından beri Stonehenge muamması ile uğraşan, Boston Üniversitesi astronomlarından, Prof. Gerald Hawkins ayrı ayrı ölçü noktaları arasında olanaklı bulunan 7140 birleşimden bir ağı saymayı başarmıştır. Gökyüzü "İstasyon taşlarından", ya da teker teker taş veya deliklerden gözlenmekte, kapıya benzeyen Trilit'lerin aralıkları ve kenarlarından, ya da tek başına duran taşların üzerinden iskandil edilmektedir. Bu çizgilerin yıldızlarla olan ilişkilerinin astronomik anlam ve önemi sorulunca computer (atom çağı) hayret verici sonuçlar ortaya çıkarıyordu: Çiftler çiftler çizgiler güneş ve ayın doğup batarken ufuktaki gündönüm noktaları üzerine düşüyorlardı. Eğer doğru yapmışlarsa eski Taş Devri astronomları binlerce yıl boyunca —hiç olmazsa 2100 yılına kadar— bütün güneş batışlarını önceden saptamış olacaktırlar.

Aslında bilmece bununla da bitmiyordu: Güneş ve ay tutulmaları da önceden bilinmekteydi, hatta ay hareketlerinin 19 yıllık dönemleri de, bu binlerce yıl önceki gözlemciler tarafından biliniyordu. Bugün herkesin bildiği gibi ay tutulmaları güneşin yer ve ay ile aynı çizgi üzerinde bulunduğu ve böylece ayın yerin gölgesi içine girdiği zamanlarda ve yalnız dolunayda ve ortalama olarak yılda bir kez olur. Gerçekten de bu tutulmalar her yıl bundan önceki yıldan yuvarlak üç hafta önce meydana gelir, yani 18,61 yıl sonra aynı takvim gününde tekrar eder. Çok dakik zamanı istenilirse ay tutulmaları

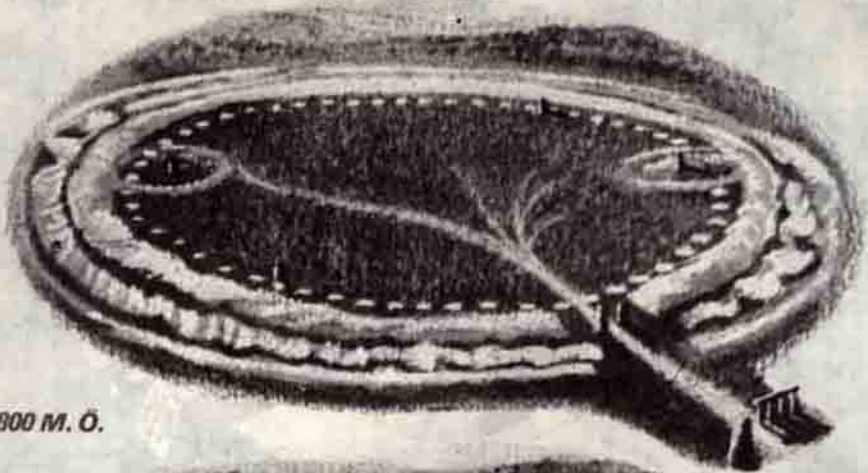

İsa'nın doğumundan çok önce tonlarca ağır dev kayalardan İngiltere'de Stonehenge'in gizlemlı taş daireleri yapılmıştır. Bunların üzerine de yekpare kaya plakaları konulmuştur. Bütün bu emekler bugün anlaşıldığına göre, gökyüzünü gözlemek için harcanmıştır. Kaya blokları yıldızların yörüngelerinin önemli noktalarını işaret ediyorlardı. En fazla akşamları ve sabahları bu muazzam anıtı görmeye gelen binlerce insan bunları kanıtırlar. Bu taşın devlerin yanında onlar ne kadar ufak kalıyorlar.

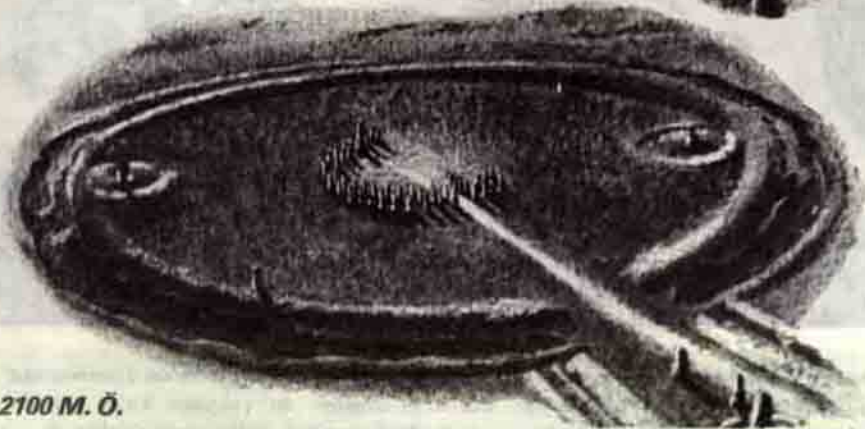
böyle üç dönem sonra vuku bulur, ki bu da 55,83 yıldır. Ve bu sayıda 56 Aubrey- deliklerinin sayısına çok yakındır. Bu delikler 1666 yılında tarihçi John Aubrey tarafından bulunmuştu, o kral Şarl II tarafından Stonehenge'in taşlarını incelemekle görevlendirilmişti. Bu zamandanberi daire şeklindeki yer çukurlarının anlamı Stonehenge gözlemevinin en büyük muammalarından biriydi. Prof. Hawkins bu bilmeceyi de çözmüş olduğuna inanmaktadır: O bu deliklerde 56 yıllık ay çevriminin (Zyklus) sayma mekanizmasından başka bir şey olmadığı kanısındadır. İşaret için kullanılan bir taş, saat işleyişi yönünde, bir delik ileriye konulacaktı ve 56 yıl sonra tutulmanın tam günü önceden kestirilmiş olacaktı.

Bu gizlemlı deliklerden İngiliz Astronomi Fred Hoyle de şu sonuçları hesaplıyordu: O bunların güneşin tutulumunu (= Ekliptik bir yıl boyunca güneşin gökküresi üzerinde çizdiği çemberin sınırladığı daire) gösterdiklerine inanıyordu. Buna ek olarak İngiliz bilim adamı, taşdevri meslektaşlarının saat yönünde her 13 günde bir işaret taşına iki delik ileriye sürdükleri kanısındaydı ki, bu her yıl Aubrey dairesinin tam bir "çevresini" vermiş oluyordu. Hatta bir ay işaret taşına birgünde iki delik ileriye sürmek suretiyle 28 günde bir ayın geçtiğini işaret kabul alacaktı, bu Taş Devri adamının taşlarla oynadığı bir çeşit "kızma birader" oyunu idi; yalnız o bunu zorla değil, yıldızlarla oynuyordu.

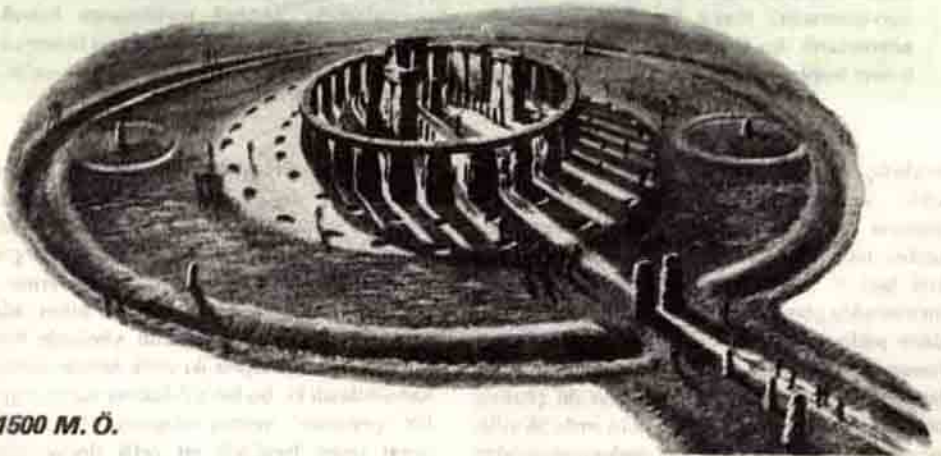

2900 M. Ö.

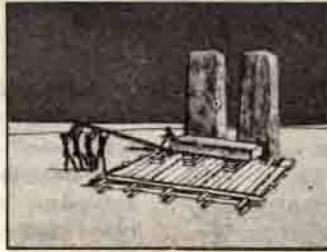
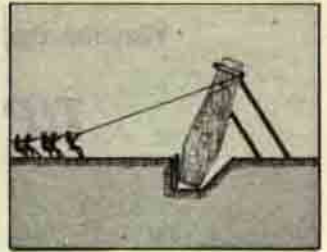
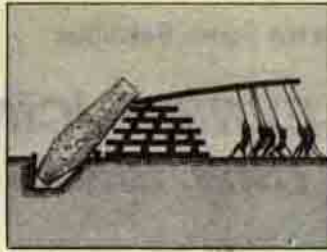
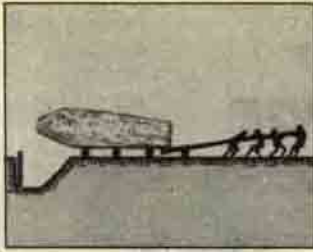

2100 M. Ö.

1500 M. Ö.

Hem tapınak hem de gözlemevi. Bitiminden sonra Stonehenge böyle gözükmüş olmalıydı.

Taş devri İnşaat Yöntemleri.

Dev taşların dikilebilmesi için 200 insana ihtiyaç vardı, ayrıca odun bloklarıyla deriden yapılmış iplerle enüste gelecek Kapak taşı, manivela gücünün yardımıyla yavaş yavaş atları beslemek suretiyle yükseltilir, alta yeni tahta tabakaları yerleştirilirdi. Böylece kapağa benzeyen Trilith meydana gelirdi.

Çevresi 100 metre tutan tesis böylece, günleri, ayları ve yılları gösteren muazzam bir takvim oluyordu.

Aslına bakılırsa bu atalarımız Nobel Ödülüne aday, güçlü matematikçiler olmalıydılar. İki Rus bilim adamı Vladimir Avinsky ve Valentin Teresinin Stonehenge'in bir yıl kadar önce kaidesini incelerken bir beş-ek buldular ve böylece tesisin gizlemleri bir geometriye de sahip olduğu meydana çıktı. Tesisin en aşağı 5 daire şeklinde bir yapıdan meydana geldiği anlaşıldı. Bu dairelerin büyüklük oranları, Rus bilim adamlarına göre, gökyüzündeki Merkür, Venüs, Mars, Jüpiter, Saturn gezegenleriyle ayın büyüklükleri arasındaki orantıya tıpa tıp uygun geliyordu. 2 Rus bilimcinin özellikle üzerinde durdukları nokta bunların arasındaki fark bugünkü bilgilere göre % 1 den azdı. Böylece Stonehenge tarihten önceki çağların bir çeşit planetaryumu da oluyordu. Acaba bütün bunlar bir raslantı mı idi? Başka araştırmacılar ise bu gibi hesapların teknik araçlar olmadan yapılamayacağı kanısındadırlar.

Bir yandan da o zamanki insanların, böyle 5 metre yüksek ve 50 ton ağırlığındaki taşları nasıl bir yerden başka bir yere taşıyabildikleri de bir sorundur.

Taş dairelerinin bir kısmı için kullanılan mavı taş Gal Eyaletinden getirilmiş, yani 200 kilometreden daha fazla bir yoldan taşınmıştır. Yapılan hesaplara göre bunların bir yerden bir yere taşınabilmesi için taş başına 800-1000 insana ihtiyaç vardır.

Yapıda üç bölüm saptanmıştır: Zamanımızın başlangıcından 2800 yıl kadar önce yapılan duvar ve çukur, ki bunlar sonradan yapılan tesisin etrafını çevirmişlerdi, ayrıca da Aubrey- delikleri ve Heel- taşı. İkinci bölüm 2200 yıllarına raslamaktadır, ve bu zamanda "cadde", istasyon taşları ve 82 yapı taşının çift daireleri yapılmıştır. Tesisin çekirdeği Sarsen- daireleri ve nal şeklinde düzenlenmiş bulunan Trilitler, içindeki kurban taşı 1000 yılında yapılmıştır ki bu zamanda artık Bronz Devri başlamıştır.

Stonehenge antik devirde bir efsane niteliğini taşımaktaydı. Bu yüzden eski Romalılar turist olarak onun dev taşlarını görmeğe gelirlerdi ve bundan da çok eski mitolojik bir söz kalmıştır: "Büyü kuvveti olmayan bir tek taş yoktur."